

Bájkkeavijssa NuorttaSálto

- Mihásvuohta alebun

■ Jus divtasvuonaga dåbdåsti suohkan-visjåvnåv «Guokta almatja – aktisasj buorre boahtteágge», de luluj mihásvuohta stuoráp nasjonálaváres sjaddat, jáhkka Lars Magne Andreassen.

- Goassa Divtasvuodnaj jáhttij ja mij duv diek giesij?
- Bajássjaddiv Narvijkan, tjuoldus muhtem jage Áravuomen mánnávuoden, lev Divtasvuonan lähkám vargga juohkka loaben dan mañjela. Muhttijn lev aj Divtasvuonan árrum duola dagu gá hiejjit joarkkaskåvlás ja doarrodievastusás. Vuostatin barggiv áhpadiddjen Måsken 1988-1990 ájggudagán, ja barggiv Árranin 1996-2000 ájggudagán, ja mañutjissaj ruopptot jáhtiv jagen 2007

- Manen Divtasvuodnaj jáhti jagen 2007?
- Áhpadusáv válldiv Bådådjón ja Råmsán. Mujna le ámmáteksámba, jali mastergrad sebrudakdiedan. Barggam lav aj doktorádajn sämme fágan, valla ittjiv asta ållit ávddål gá virgev málssuv.

- Mij la gájkin buoremus díppa gánnå dállo áro?
- Dabdá bargo le lahkuuohta berrahij ja luonnduj. Várdudahka værandás Ájláttien ja bargos le buoragit tjárggidum gávåj baktu Facebookan.

- Lidjin gus muhtem láhkáj hásstalusá gá jáhti?
- Jáhtiv soames láhkáj sijddaj vas ja danen ij lim jur jáhtem sierralágásj. Mælggadav usjudalliv jus galggiv jáhtet, persávnålasj ássjij diehti – danen gá vierttijiv juojddáv guodet – valla gávnadiv sijddaj sihtiv ja julevsáme ássjij barggat. Uddni álov manádip ja moaddásijen le buorre ruhtadille ja danen dákki árrot ávtå sajen ja ajtu álu manádit, juogu de bargo baktu jali priváhta. Danen árrot vissa sajen ij la nav tjarggat gá ávddåla?

- Le gus mige mij la duv alvaduhttám dassta gá jáhttij?
Lev miellusit alvaduvvam semasvuodas ja vähkkádakmielas Ájluovtan ja Ájláttien. Ulmutja li riek bargál aktisasjvuoda ávdås. Sámevuohta le ienep dákkitdam gá ávddåla.

- Gáktu le dábålasj biejjve dujna?
- Bargguj állo ájgge gállå ja manádav álov tjáhkanimij diehti. Ij le agev sämme hávsske dan diehti gá asstoágge binnu. Ietján de liikkuv girjijda ja filmajda ja gæhtjalav ájmon anedit musihkav. Muhttijn oassálastáv ájlek gilbusijda sjáhkan mij le muv nubbe budáldibme. Sávav assto luluj dahkat mij la buorren

Namma: Lars Magne Andreassen

Jage: 45

Virgge: Árrana direktørra
Famillja: Aktugasj, valla iv la aktu, mujna li moadda ráddna goappátijj sjiervijs. Viellja familjajn gudi Ankenesan árro ja berraha oabllát Vuonan ja Svierigin.

Gásstá boahtá: Ieddne le Áravuomes Narvijkan. Áhttje le Tjerrekluovtas Divtasvuonan. Árrom lav Duola degu Bådådjón, Råmsán ja manemusát Guovddagæjnon.

Gánnå dállo árru: Ájláttien Divtasvuonan

allasm; Ulmutjut guossidit ja váttsatjat. Mij la stuorrásamos sieradus

- Divtasvuonan árrot ja árrot Bådådjón ja Råmsán?

- Divtasvuonan diehittelis ij le sämme moattelebak fálaldahka gá Bådådjón ja Råmsán. Lev aj áhtsålam buorre musihkka sebrudagáv Guovddagæjnon, gánnå árruv manemus jagev ávddål gá diehki jáhtiv. Áttjak lip muhtema sehkanam ja ásadam Vuonaga/Fjordfolk musihkalattjat dánna vuonan. Danna lev ienep luondon gá da ietjá sajjin gánnå lav árrom. Lahkuuohta diehti, valla aj mujto ja gulludime diehti. Várijt váttsatjat vuonan le dagu ietjas kultuvralasj luottaj milta vátset.

- Gáktu sidá divtasvuonagav gávvidit?

- Hmm.. Berus vuonas, bivddemis, hytos, sjierverällajs, muorjiks, guolijs, tjeiktjamis, bájkálasj politihkas,

aktisasjvuodas ja luoddnok guorrasimes, åskos, kultuvras ja iehpekultuvras, tjerdalasjvuodas, iesjdåbds j.n.v. Vuodna dakhá muhtem njuolgadusájti divtasvuonaga iellemij, valla ietján gá muhtem girjagis de lip gájka moattelágatja ja dábålasj divtasvuonagij le soajttá man ietjálágatja li nubbe nuppes!

- Massta viertti suohkan sierraláhkáj árrot mihá?

- Gá lij válljim «Guokta almatja – aktisasj buorre boahtteágge» bajemus visjåvnå. Ælla nav moadda suohkana dán ríjan gudi dættodi almasjriktájt ja kultuvrav, sihke dáttjajda ja sámijda. Javlav dagu Alemusriktájustitarius Carsten Smith: «Diehtep sáhka le liehket jali ij liehket ålles kultuvrraj ja divna majt la tjaoakkim almatja viessoma tjuohte jagij tjadá ja almatja ájádusá joarkket nannimin. Dán vuossti unnuji ietjá ássje mijá ríja kultuvrapolitikan.»

Divtasvuodna le oasse sáme giellaháldadimguovlos. Jus nahkap dav dákjadit, de mihásvuohta sjaddá stuorábun gá Stáddátjáhká. Moadda dáttja oahppi dal sámegielav, valla mij sáme vierttip ietja válldet ávdåsvásstádusáv. Árranin le stivrra mierredam sámegiella gálggá oajvvegiellan ávddånahteduvvat. Dát le máhettelis jus gájka suohkanin árvov vuojnni ja májnodi mijáv. Valla sihtá ávtåv ássjev dættodit: Gá Árran ienep sámegielav vuorot, de ij dat mierki mij dáttjajt ja sámijt gudi e sámegielav máhte álgus guodep. Dárogelagin le dán buorisboahtem diehki. Árran sihtá vilá værıldijen guládallat ja sebrudaks-gastallamij oassálassstet ja dávver-vuorkká galggá vilá árrot almulasjávkálasj institusjávnná sebrudagán j.n.v. Valla jus sámegiella galggá ávddånit de vierttij soabmása gielav dákmalattjat adnet, jus julevsámegiella galggá bissot ja viessot. Danen vierttip dáv dahkat. Mij lip

- Majna doajvo máhtá viehkeitit bájkálasjsebrudagán?
- Bargo baktu doajvov besav viehkeitit váj suohkana visjåvnå jáhtuj biejaduvvá. Persávnållattjat iv la bájkkejuhtusa gæhttjalimijs bessam. Ietjam hágáñij lev dahkam unna árranattjav gási muhtin tjáhkkidav ja gæhttjalav buollet hálov dåssjev ságastit. Lev oassálassstám væhkádagán dáppé Ájluovtan gánnå «åvdedumsáhka» le guovdátjin. Mij lip ásadam álmmuktjáhkanimev, ja sihtap vuorodit dav mij bájkev sierralágájtin dahká ja ávdedit árrommielav. Ietján doajvov musihka baktu ienebu sábmáj lávllu ja juojgga vas badján. Jus li assto de galggiv sjáhka kursav ásadt.

- Makta le suohkanin gálggåm?
- Skámojn javlav iv la lähkám divna vuonaj sinna suohkanin. Oarjjevuodna ja Spællá li báhtsám aktan várij badjelin. Iv jáhke sidáv Stáddáj guotsadit. Tjuottjov farra sienan tuvsán ulmutjij ávdån gá dák guotsadit.

- Mij la tjáppemus sadje suohkanin?
- Gássjelisvuohta le gá ij gávnnu sadje mij ij la tjábbe! Danna le sælldát tjábbe ja muhtin vajálduhttep. Dijmáttjin lidjin mujna guosse Suomas ja USA:as. Manájma duola dagu Másskáj, ja sijá baktu sajev vuojnniv ádå tjalmij. Gá sidáv muossádimijt de manáv vuona sisi

Tæksta: Karianne Sørgård Olsen
Jårgålibme:Divte Media AS/Adrian Mikkelsen

gå Stáddá

berrahasajjida Tjierrekluoktaj ja Hujtagij. Dá guokta saje li oadtjum ietjasa lávllagijt.

- *Dåbdå gus bájkálasj politihkav?*
- Diedon sámegielas berustav. Sávav suohkan ja ulmutja duodasti «guokta almatja – aktisasj buorre boahtteájjge» Vieritti liehket duola dagu buorre sámegielåhpadi bme sihke mánnágárden ja vuodoskåvlán. Dát gájbbet diedulasj válljimijt mij guosská juohkkahattjaj ja ij dåssju sámijda. Gå vuorodip sámegielav de hullip ulmutjijt sjiddaj jáhtet jali diek árrutxit. Dássta suohkan tijinni, ja de la máhittelis bisodit ja ásadir fálaldagájt ma soajttá ietján e boade. Buojkulvis varresvuodaguovdásj gájkajda Ájluovtan. Viertip sehkanit sjá vuosstij gudi javlli sámegiella ij gullu aktisasjvuohattaj. Ávdepr stuorradikke-válgan Ávddánimbelludahka oattjoj lagábuj gálmnmálágev prosenta jienajs suohkanin. Ávddánimbelludahka li agev oajvvadam binnedit ruhtadárjav

sámegiellaåhpadi bmáj, sáme mánnágárdijda, sáme kultuvrraj ja sáme girjálasjvuohattaj. Jus lij dát dáhpáduvvam de lij Árran stieggiduvvam, máná ællim sámegiellaåhpadusáv skávlán oadtjum j.n.v. Suohkan lij láhpet sulle 60-70 barggosajjat álggon. Ja iv galla jáhke sjig gudi Åb:av jienasti Divtasvuonan sihti dáv, valla baláv mij luluj sámegielajn dáhpáduvvat jus Åb:a fámov oadtju jus sjaddá ráddidusmálssom.

- *Sjatta vilá dánna árrot?*
- Lev goadev oasstám Ájláttjen ja vieledav barggokontraktaj mij vihpá 6 jage. Dan manjela iv diede. Álles viessomájgev lev árrrom muhtem jagev duon dán sajen ja soajttá vas jádåv. Majt sidá javllat iehtjádjda gudi usjudalli Divtasvuodnaj jáhtet? Buorisboahtem! Danna oadtjobihtit gájkka man birra niegadihpit ja ájn vil ienep.

- Stolthet høyere enn STETIND

■ Tar tysfjæringer inn over seg kommunevisjonen om «To folk- en felles god fremtid», vil stoltheten rage høyere enn nasjonalfjellet, tror Lars Magne Andreasen.

Navn: Lars Magne Andreassen
Alder: 45
Yrke: Direktør på Árran
Familie: - Enslig, men ikke ensom, da jeg har mange gode venner av begge kjønn. Bror med familie som bor på Ankenes og slekt godt spredt utover i Norge og Sverige.
Kommer fra: Mor fra Vassdalén/Árvuopmi i Narvik. Pappa fra Nordbukt/Tjerrekluokta i Tysfjord. Bodd i blant annet Bodø, Tromsø og senest Kautokeino.
Bosatt nå: Hellandsberg i Tysfjord

det jeg har godt av; besøke folk og gå tur.

- *Hva er den største forskjellen på å bo i Tysfjord og å bo i Bodø og Tromsø?*
- Tysfjord har selvsagt ikke samme mangfoldet av tilbud som i Bodø og Tromsø. Jeg har også savnet det gode musikkmiljøet i Kautokeino, hvor jeg bodde siste året før jeg flyttet. Nylig har en gjeng vi kaller Vuonaga/Fjordfolk slått oss sammen musikalsk her i fjorden. Jeg er langt mer tilstede i naturen her enn jeg var på de andre plassene jeg har bodd. Det henger sammen med nærheten, men også minnene og tilhørigheten. Å gå tur i fjellene i fjorden er å gå i egne kulturelle fotspor.

- *Hvordan vil du beskrive den typiske tysfjordværingen?*
- Hmm... Opptatt av fjorden, jakt og hytta, kjønnsroller, bær og fjellet og fisken, fotball, lokalpolitikk, samhold og uenighet, religion, kultur og ukultur,

FORTSETTELSE neste side

etnisitet og identitet og så videre. Fjorden setter noen rammer for livet for Tysfjordværingen, men bortsett fra noen mønstre er vi så forskjellige alle sammen, at det typiske er å være ulik de andre!

-Hva synes du kommunen bør være spesielt stolt av?

- Å ha valgt å ha «To folk- en felles god fremtid» som overordnet visjon. Det er ikke mange kommuner her i landet som har så godt fokus på menneskerettigheter og kultur, både for nordmenn og samer. Jeg sier som tidligere Høyestettingsjustitiarius Carsten Smith: «Vi vet at det gjelder være eller ikke være for en hel kultur med alt hva den har samlet i seg av et folks liv gjennom århundrer og av folkets tanker om å bygge videre. Mot dette bleknar de fleste andre saker i vårt lands kultur-politikk». Tysfjord er en del av samisk språkforvaltningsområde. Klarer vi å ta dette helt inn over oss, vil stoltheten rage høyere enn Stetind. Mange ikke-samer lærer seg nå samisk, men vi samer må først og fremst ta ansvar selv. På Árran har styret vedtatt at samisk skal utvikles til å bli hovedspråk. Dette klarer vi dersom alle i kommunen synes det er verdifullt og klapper oss på skuldrene. Men jeg vil samtidig påpeke én ting: At Árran satser mere på samisk, må ikke sees på som om vi stenger ute bufolk og samer som ikke kan samisk. Du er velkommen med norsk språk hit. Árran vil fortsatt kommunisere med omverdenen og delta i samfunnsdialogen, og museet skal fortsatt være en allmennytig institusjon i samfunnet og så videre. Men noen må rett og slett bruke samisk aktivt, om hulesamisk skal videreutvikles og overleve. Derfor må vi gjøre dette. Vi er like gode samer om vi kan språket eller ei, men det er en helt annen sak. Om det snakkes samisk med bufolk tilstede handler heller ikke om utesengelse, men å gi språket verdi.

-Hjem i kommunen vil du gi en rose?

- Jeg har fått stor respekt for de som på ulikt vis tar på seg ansvar - det være seg som ledere, som frivillige i organisasjoner og politikken, eller som omsorgspersoner i privatlivet. Det er så mange som gir mye av seg selv, og som ofte ikke får noe klapp på skuldrene, da det forventes at de skal være de sterke. Vi bør gi hverandre blomster oftere.

-Har du truffet på bygdedyret?

- Ja, men det er ikke et særegent dyr på bygda - det er kanskje bare lettere å få øye på det her enn i byer. Bygdedyret er ikke annet enn janteloven omsatt i praksis. Det er baksnakkelse og ryktespredning, foreldete kjønnsroller, fremmedfrykt og homofobi, god gammeldags misunnelse og mindre-verdighetskompleks. Bygdedyret er fellesskapets slemme onkel. Felles verdier og oppfatninger om oppførsel og moral er bra, men ikke når de brukes for «å holde folk på plass». Jeg foreslår at Tysfjord kommune, nå når de lager ny arealplan, setter av et eget område til bygdedyret!

-Hva håper du at du kan bidra med i lokalsamfunnet?

- Gjennom jobben håper jeg jo å kunne bidra til at kommunens visjon omsettes i praksis. Personlig er jeg ikke frittatt for bygdedyrets fristelser. I hagen har jeg laget en egen liten árran, hvor jeg nå og da setter meg ned og forsøker brenne

opp lysten på å bidra til drittcasting. Jeg har vært med i en liten dugnad blandt folk her på Drag om å ha «framsnakking» som motto. Vi har hatt folkemøte, og ønsker å fokusere på det som gjør stedet så spesielt og å fremme bolyst. Ellers håper jeg at jeg gjennom musikken kan bidra til at flere synger på samisk og tar opp joiken igjen. Hadde bare tida strukket til, skulle jeg arrangert kurs i sjakk.

-Hva synes du kommunen bør være spesielt stolt av?

- Jeg har med skam å melde ikke vært i alle fjordene i kommunen. Sørfjorden og Mannfjorden med fjellene ovenfor gjenstår. Jeg står over å klatre opp på Stetind. Jeg står heller på scenen fremfor tusenvis av mennesker enn å gå opp der.

-Hva er den vakreste plassen i kommunen?

- Problemene er å finne et sted som ikke er vakker i kommunen! Det er så himla vakker her at jeg tror vi noen ganger er blinde for det. Jeg hadde besøk av et par venner fra USA og Finland sist sommer. Vi dro blant annet til Musken, og gjennom dem så jeg stedet med nye øyne. Når jeg skal føle det vakre drar jeg inn fjorden til slektstedene Tjierreklouka og Huitag. De har fått egne sanger/joiker.

-Har du satt deg godt inn i kommunepolitikken?

- Det sier seg selv at jeg er opptatt av det samiske. Jeg ønsker at kommunen og folk virkelig tar inn over seg dette med «to folk- en felles god fremtid». Vi må for eksempel ha god samiskundervisning i barnehagen og grunnskolen. Dette forutsetter bevisste valg som angår alle, ikke bare samer. Ved å satse på det samiske frister vi folk til å flytte hjem eller bosette seg her. Dette tjener kommunen på, og vi kan opprettholde og etablere tilbud som kanskje ellers ikke vil komme. Eksempelvis helsecenter for alle på Drag. Vi må stå sammen mot de som mener det samiske ikke hører hjemme i fellesskapet. Ved siste stortingsvalg fikk Fremskriftspartiet nærmere tretti prosent av stemmene i kommunen. Fremskriftspartiet har i alle år foreslått å kutte økonomisk støtte til samiskundervisning, samiske barnehager, samisk kultur, samisk litteratur og så videre. Hvis dette skulle gjennomføres, ville Árran måtte stenge, ungene ville ikke få samiskopplæring i skolen lengre, og så videre. Dette ville koste kommunen nærmere 60-70 arbeidsplasser bare til å begynne med. Jeg nekter å tro at de som stemmer FrP i Tysfjord virkelig vil dette, men jeg er likevel redd for hva som kan skje med det samiske hvis Frp kommer til makten ved et eventuelt regjeringsskifte.

-Er du kommet for å bli for godt?

- Jeg har kjøpt hus på Hellandsberg og forholder meg til åremålskontrakten på 6 år. Etter det vet jeg ikke. Jeg har hele livet bodd noen år på hver plass og kanskje rører jeg på meg igjen.

-Hva vil du si til andre som vurderer å flytte til Tysfjord?

- Velkommen skal dere være! Her får dere nesten alt dere kan drømme om og mere til.

TEKST:
KARIANNE
SØRGÅRD OLSEN

Stabilt opplag for Lokalavisa

Lokalavisa NordSalten har hatt et godt og stabilt 2012. I 2011 hadde vi den største opplagsökningen blant LLAs aviser (Landslaget for Lokalaviser) i Norge, med en økning på over 12%. Det var derfor spennende å lese 2012-tallene, som viser en liten nedgang på 1,1% med 33 aviser. Det totale opplaget ble på 2838. Det betyr at avisas holder stillingen som Nord-Norges største ukeavis.

-Det er vi svært godt fornøyd med. Vi fryktet større nedgang etter den rekordstore veksten i 2011. Det slo ikke til, heldigvis, sier redaktør Børge Strandkog.

Tallene viser en god stabil opplagssituasjon for avisas og det er spesielt løssalget som holder seg overraskende bra, sammenlignet med lignende aviser. Nedenfor kan man lese opplagstallene for de mindre lokalavisene i vårt område.

Regionavisa AN hadde en opplagsnedgang på noe over 600 eksemplarer.

Avis	Opplag	Løssalg	Endring
Lokalavisa NordSalten	2838	619	-33
Meløyavisa	1939	195	+57
Lofot-Tidende	4207	211	-60
Sågat	2783	278	-14
Sortlandsavisa	1555	245	-26
Svalbardposten	2679	528	-93
Vesterålen Avis	2215	234	-15
Øksnesavisa	1655	352	-69
Fremover	7812	574	+138
Brønnøysundavis	3922	269	-33
Lofotposten	6133	362	-189
Saltenposten	4783	372	-48
Andøyposten	1801	308	-111
Vesterålen Avis	2215	234	-15
Våganavisa	2543	219	+184

Skilting på Nes- veien i Hamarøy

Etter ni ukers ventetid har Line Næss, Skutvik nå fått svar fra Hamarøy kommune vedrørende sin henvendelse om skilting av fylkesvei 661, Nesveien. Kommunen beklager sen tilbakemelding og viser til at Hamarøy kommune ikke har skiltmyndighet på denne aktuelle veien, det er det Statens vegvesen som har. Henvendelse vil derfor bli fremmet som innspill til den årlige rulleringen av kommunal Trafikk-sikkerhetsplan, som vil skje i løpet av våren 2013.

Skutvik havn finansieres av næringsfondet

Kommunestyret behandlet i møte 07.02.2013 grunnlagstilstand og videreutvikling av Skutvik havn. Det ble vedtatt å avsette kr 1,3 mill i budsjettet for 2013 til fase en og prosjektet vil finansieres av næringsfondet. Som startfinansiering og for å komme videre med arbeidet avsettes det en mill kr finansiert av næringsfondet i budsjett 2013. Fylkeskommunen søker om medfinansiering forprosjekt. Behandlingen skjedde i lukket møte.

Skuterkjøring I

Steigen Jeger og fiskeforening har fått tillatelse til å bruke én snøskuter til transport av ved, ovn og materialer fra Balkjosen og inn til foreningshytta på Storvasseid. De har også fått tillatelse til å kjøre inn Storvatnet og til grensa for naturreservatet rett nedenfor hytta i Stordalen. Tillatelsen gjelder i perioden fra 13. februar til 30. april i år og begrenses til to turer fra Balkjosen til Storvatnet og ellers nødvendig kjøring på selve vannet. Tillatelse gjelder kun på is og snødekt mark og med tillatelse fra berørt grunneier.

Skuterkjøring II

Kevin Gregersen, Leinesfjord, har fått tillatelse til å kjøre inntil ti turer med snøskuter fra egen boppel til Bjøllfårra under Daltind, der Leinesfjord grunneierlag nylig har satt opp en skjeltersjå. Kjøringen skal skje fra boligen, over jordene på Stormyra og langs traktorvei fram til skjeltersjåen. Gregersen, som ble lam i begge beina og varig funksjonshemmet etter en ulykke, begrunner søknaden med at han ønsker å komme seg på tur i skogen og brenne bål sammen med familie og venner. Han søker også om tillatelse til å kjøre langs en avmerket trasé fra Bjøllfårra, over skoggrensa ved Daltind og tilbake til Storlia for å hente ved for en kamerat, men denne ble avslått begrunnet med at behovet for hjelp i dette tilfellet syntes svært lite, og at teigen var liten og vanskelig tilgjengelig.

Skuterkjøring III

Allskog ved Rune Moen, Tollef Mykleby og Per Olaf Fladset eller eventuelle leiekjørere har fått tillatelse til å benytte inntil tre snøskutere for taksering av verdier i forbindelse med erstatningsoppkjøp for skog etter vernet av Storvatnet naturreservat. Tillatelsen gjelder i perioden fra 13. februar til 30. april 2013. Oppdraget er gitt av regjeringsadvokaten og direktoratet for naturforvaltning og gjelder alle nye verneområder i Nordland. Tillatelsen er gitt fra nærmeste tilgjengelige bilvei og til vernegrensen for naturreservatet ut fra hva som er praktisk i henhold til vær og føre.

Årsmøte Skutvik IL

søndag 17. mars 2013 kl 1730 på Skutvik skole. Saker som ønskes tatt opp på årsmøte må sendes Jorun Hansen innen onsdag 13. mars. Enkel servering.